

Titel: Kapitel II.

Citation: "Kapitel II.", i *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r04-shoot-chptrd1e15436/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

§ 3.

Reglen i denne Paragraf er overensstemmende med de gældende Bestemmelser. Det er Mening, at Kravet — naar Vætingelserne iøvrigt ere til Stede — kan fremsættes for vedkommende Ret, selv om dette er en Underret, uden Henyn til dets Størrelse. Er Tiltalte eller den Forurettede misfornøjet med den truene Afgørelse, kan han særskilt indbænde den for højere Ret efter Reglen i § 383, ligesom den Forurettede jo, hvis han ønsker det, kan holde Erstatningskravet udenfor Straffesagen og indbænde det for den civile Ret, for hvilken det efter sin Størrelse hører hjemme.

Det i § 5 i det tidligere Forslag givne Bidrag til Løsningen af ros judicata-Spørgsmaalet har man ladet bortfalde i Erfendelse af, at Spørgsmaal af denne Art bedre egne sig til Løsning gennem Videnskab og Retspraksis end gennem ubtrykkelige Lovregler, idet disse enten blive for snævre og stive eller — hvis de ere tilstrækkelig vide og højelige — blive intetfingende.

Det havde egentlig været Kommissionens Ønske at behandle den Vejligbed, som den hele paatænkte Reform af Retsplejen naturlig byder, til at stille Forslag om Indskrænkning af den vidstrakte Kompetence, der for Ideen er tillagt de militære Domstole. Hvor Talen er om Anklage for borgerlige Forbrydelser, er det næppe tilstrækkelig Grund til, at en Mand, fordi han f. Eks. udskrives som værnepligtig, skal unddrages de Garantier, som Lovens iøvrigt finder det rigtig at sikre Borgecne. R. L. har i sin § 5 indskrænket de militære Reterss Kompetence til Paadømmelse af militære Forbrydelser, og der turde være saa megen mere Grund for Danmark til at følge dette Eksempel og gøre den ny Strafferetspleje anvendelig ogsaa paa de af Militære begaaede borgerlige Forbrydelser, som den Retspleje, der foregaar ved de militære Domstole, hviler paa forældede Regler.

Naar Kommissionen alligevel ikke har fremsat noget Forslag i den angivne Retning i Form af en Paragraf i Udkastet, er dette navnlig begrundet i, at det ved nærmere Underjogelse af de Forslag, der i saa Henseende have været fremsatte, viste sig, at Bestemmelsen om Begrænsning af de militære Reterss Kompetence nødvendigjorde visse Forandringer i Straffeloven for Krigsmagten, jfr. bl. a. dennes §§ 36 og 37. Da Fremsettelsen af Forslag om saadanne Forandringer laa udenfor Kommissionens Hverv, har man — trods den tilstedeværende Enighed om Ønskeligheden af, at de militære Reterss Kompetence be-

grænses til Paadømmelse af militære Forbrydelser — maattet indskrænke sig til i en særlig Skrivelse til Justitsministeriet at udtale Ønsket om, at Forslag i den angivne Retning maatte blive udarbejdet til Forelæggelse samtidigt med Kommissionens Forslag.

Kapitel II.

Retternes Virkefreds.

§§ 4—6.

Den Organisation af Retterne, som Udkastet forudsætter, er givet i det særlige Udkast til Lov om Domsmagtens Ordning.

Underretterne, der behandles af Enkelt-Dommere, skulle dels behandle og paalende mindre Sager, dels tjene som Underjogelsesretter i alle Sager, foraa-vidt Forunderjogelse og enkeltstaaende Rets-handlinger angaar. Dog er der i § 4 givet Landsretten og Højesteret Afgang til ogsaa at lade Underjogelses-handlinger foretage af en Landsdommer, en Regel, der dels aabner en Udvej for saadanne beqværligere og vanskeligere Tilfælde, i hvilke der nu for Tiden synes til Regeringskommissioner, dels aabner de paagaeldende Retter Afgang til, hvor de ikke ville forlange, at et Bevis skal føres direkte frem for dem selv, at saa Beviset optaget ved en Dommer, der staar friere overfor Sagen end den Underretsdommer, der alt har haft med den at gøre.

Landsretterne, hvis Antal er tænkt at skulle være 2, ere kollegialt sammensatte Retter med Sæde henholdsvis i København og Aarhus, men med rejfende Afdelinger. Deres Opgave er for Straffe-procedenss Vedkommende dels at foretage den egentlige Domsbehandling af vigtigere kriminelle Sager i første Instans, dels at være anden Instans for Underrets-sagerne. Til at fungere i hver enkelt Sag kræves ved Landsretten et Antal af 3 Dommere.

Højesteret er som hidtil øverste Instans for hele Riget.

Man har i Udkastet ligesom i det tidligere Forslag kun tænkt sig Rævninger medvirkende ved Landsretten, og har iøvrigt ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at gaa videre med Henyn til Rævmands-Elementets Dotagelse i den dømmende Retspleje end af Grund-loven antydet; man har derfor heller ikke fulgt den tykke og norste Lovs Forbillede, ifølge hvilke Underretterne tiltrædes af 2 Rævmande (de saakaldte Ræddomsretter, Schöffengerichte).

Herefter indskrænkes Spørgsmaalene om Retternes almindelige Kompetence sig i første Række til følgende to:

- I. Høretedes skal Grænsen drages mellem Underretsager og Landsretsager?
- II. I hvilke Landsretsager skulle Rævninger betage?

ad I. Det naturlige Inddelingsgrundlag bærer Straffens Størrelse. Da der imidlertid paa det Stadium, hvor Kompetence-spørgsmaalet skal have sin første Afgørelse, ofte ikke kan findes noget sikkert Støn over, hvor stor Straffen i Tilfælde af Domfældelse in concreto vil blive (jfr. nærmere nedenfor), vil dette sige det samme som, at Strafferammen i det Straffebud, i Henhold til hvilket der rejstes Tiltale, maa blive det afgørende. Herved skal da straks bemærkes, at ikke just hver enkelt Paragraf i Straffeloven eller andre Love indeholder een Strafferamme og kun een saadan, men at en selvstændig Strafferamme derimod antages at foreligge overalt, hvor Straffen er foreskrevet for visse, ved bestemt præciserede Betingelser karakteriserede, forbryderiske Handlinger, medens en almindelig Henvisning til Straffens Højheds eller Stærpende eller Formindskelse under formlig Omstændigheder efter et almindeligt Støn ikke betragtes som nogen særlig Strafferamme, men kun som ligefrem Bestanddel af den Regel, hvortil saadan Tilføje knytter sig (jfr. Udsættets § 277). Saaledes indeholder f. Eks. Straffelovens § 98, 1ste Stykke, kun een Strafferamme, § 248 kun een Strafferamme, § 268 ligeledes kun een Strafferamme, medens paa den anden Side § 103 indeholder 5 Strafferammer, § 150 3 Strafferammer, § 160 4 Strafferammer, § 176 sammenholdt med de Paragraffer, hvortil henvises, en Række selvstændige Strafferammer, § 274, 2det Punktum, en særlig Strafferamme, og saa fremdeles. I Overensstemmelse hermed ere de i Udsættet brugte Udtryk: „for hvilke Straffen ikke kan overstige“, „som falder under en Straffestemmelse, der hjemler“, „for hvilket Straffen er bestemt til“ og lignende Betegnelser for Strafferammen at fortaas.

Men naar man nu overfor den Opgave at dele samtlige i Lovgivningen forekommende Strafferammer i to Grupper, ville de forskellige Straffesarter, der hjemles, frembyde tilstrækkeligt Grundlag for en Sonbring; yderligere at se hen til de forskellige Strafegrader, vil blot føre til unyttig Komplikation.

Med Henyn til de forskellige Straffesarter synes det nu klart, at Sager, i hvilke

Straffen ikke kan overstige Bøder eller de mildere Former af Fængsel (simpelt Fængsel eller Fængsel paa sædvanlig Fængselsfost) naturlig høre hjemme for Underretten, og omvendt Sager, i hvilke Straffen kan blive Livsstraf eller Strafarbejde, nærmest maa høre hjemme for Landsretten. Bansteligere stiller det sig med Henyn til Vand og Brød-Straffen. Skønt denne ordentligvis fremtræder som en haard og streng Straf, der tilmed i den almindelige Bevidsthed har en særlig værdende Karakter, kan der dog umulig være Tale om til Landsretten at henlægge samtlige de mangfoldige Tilfælde, hvor Strafferammen ved Siden af andre Straffesarter nævner Vand og Brød-Straffen. En Sonbring maa gøres, og denne har man da ment at maatte gøre saaledes, at de Tilfælde, hvor Vand og Brød-Straffen er hjemlet i Forbindelse med anden Fængselsstraf (derunder de mange Tilfælde, hvor Straffeloven giver Domstolene Valget mellem de tre Fængselsarter, og hvor Normalstraffen altsaa ikke kan betragtes som liggende ved Straf af Vand og Brød, men netop ligger lavere) henlægges til Underretten, medens de Tilfælde, hvor Strafferammen nævner Vand og Brød-Straf i Forbindelse med Strafarbejde, og hvor Normalstraffen saaledes netop ligger ved Vand og Brød eller højere, henlægges til Landsretten.*

Man kommer saaledes til en Inddeling, der henlægger de Sager, i hvilke der ikke kan blive Tale om højere Straf end Vand og Brød, til Underretten, og de Sager, i hvilke der kan blive Spørgsmaal om højere Straf end Vand og Brød, til Landsretten.

Deri er der dog Grund til at gøre et Par væsentlige Modifikationer. En stor Mængde Forbrydelses-Beagere rumme jo nemlig i sig Forbrydelser af den forfælskeste Betydning, og særlig gælder dette selvfølgelig om dem, hvis Strafferamme spænder over et Omraade fra de ringeste Straffesarter (Formuestraf, simpelt Fængsel etc.) til Straf- arbejde. Den strafferetlige Karakter af en Forbrydelse som f. Eks. ulovlig Omgang med Pittegodts varierer aabenbart i høj Grad efter Bestaaenheden af det, der findes (en 10 Ore eller en stor Palle Værdipapirer), og Straffen kan i Overensstemmelse hermed variere fra 2 Kroners Bøde til 2 Aars For-

*) Hvor man vil lægge det Tilfælde, at der er foreskrevet Fængsel paa Vand og Brød som eneste Straf, er temmelig ligegyldigt, da Straffeloven kun sender et Eksempel (se ovenfor) og tilmed et lidet præcist (§ 188 in fine).

bedringsarbejde (Straffelovens § 247).
 Liknende Bemærkninger gælder om ubetiediget
 faldt Forklaring for Ketten (Straffelovens
 § 146), uagtens Mandbrud (Straffelovens
 § 198) og mange andre Forbrydelser. Blev
 man nu staaende ved den ovenangivne Son-
 dring, vilde alle saadanne Forbrydelser, for
 hvilke Straffen i og for sig kan gaa op til
 Strafarbejde, komme ind for Landsretten,
 selv om de in concreto vare ubetydelige.
 Spørgsmaalet bliver derfor, om der ikke kan
 findes en Uvej til at betri Landsretten for
 en Del af disse Sager, uden dog derfor at
 udfærdige nogen berettiget Interesse for Ræ-
 det. Det tidligere Forslag søgte at løse dette
 Spørgsmaal ved at se hen til, hvad Straffen
 in concreto kunde antages at blive; men
 denne Løsning har Kommissionen opgivet i
 Erkendelse af, at det Skøn, det herefter blev
 nødvendigt at udøve paa Sagens forste Sta-
 tier, ofte vilde blive saa vanskeligt, at den
 hele Kompetenceinddeling derved kom til at
 hvile paa et usikkert Grundlag. Det maatte
 betrykkes, enten at Paatalemyndigheden ex
 tunc bragte altsfor mange Sager frem for
 Landsretten, eller at Underretten, efter at
 Sagen var behandlet og optaget, ofte vilde
 se sig nødt til at afsjue den. Da nu de her
 omhandlede Forbrydelser i hvert Fald ikke
 høre til de grovste, og da Behandlingen for
 Kollegialret (foruden selvfølgelig at byde
 Staten større Garanti for, at de virkelig
 Skyldige og paa den anden Side kun disse
 blive straffede) forlig tilsigter at give Sigtede
 en større Garanti mod urigtig Domsfælselse,
 end Underretten byder, maa Statens In-
 teresse i, at det bejværligere Landsrets-
 Apparat ikke sættes i Bevægelse for smaa eller
 flere Sager, kunne forjones med Sigtedes
 Interesse i ikke at gaa glev af den nævnte
 Garanti, ved at de her omhandlede Sager
 henlægges til Underretten med Ret
 for Sigtede til at forlange Lands-
 retsbehandling, om han ønsker det. Er
 Sigtede paa det rene med sin Straffskyld, vil
 han ogsaa have den Grund til at foretrække
 Underretsbehandling, at denne maa ventes at
 blive hurtigere end Landsretsbehandlingen.
 — Det er denne Tanke, der er nærmere ud-
 ført i § 5 b.

Men endnu en Modifikation i den prin-
 cipale Sondring efter Strafferammens Streng-
 hed maa gøres. Om de hyppigst forekom-
 mende Forbrydelser, Forbrydelser mod Fjend-
 omsretten, gælder det nemlig, at Straffe-
 rammen selv for første Gang begaaet For-
 brydelse ligger saa højt som Vand og Brød,
 alternativt med Strafarbejde (saaledes Tyveri
 § 228, Hæleri § 233, Bedrageri § 251).
 Skønt nu disse Forbrydelser baade efter

Straffelovens og den almindelige Opfattelse
 anses som grove og vanærende, gælder det
 paa den anden Side om mangfoldige herhen
 hørende Tilfælde, at Konstateringen af den
 Paagældendes Skyld og Forfærdelsen af hans
 Straf er en saa klar og ligefrem Ting, at
 der ikke vil være nogen Grund til at spilde
 Tid og Kraft ved ubetinget at belejre Lands-
 retten med saadant rent rutinemæssigt Arbejde,
 og dette gælder i Bifærligheden i mindst lige
 saa høj Grad i kurante Recidivtilfælde
 med egen Tilfælselse, selv om det her kan
 dreje sig om Strafarbejde, som i Tilfælde
 af første Gang begaaet Forbrydelse, hvor
 Straffen kun er Vand og Brød. Endelig er
 det, henset til mangfoldige Indbruds- og
 andre saafaldte „grove“ Tyveriers lidet
 komplicerede Beskaffenhed, ikke fundet til-
 strækkelig Grund til principielt at ubestulde
 saadanne fra Behandling ved Underretten,
 naar der baade foreligger udtrykkelig Til-
 fælselse og Sigtedes eget Ønske om Under-
 rets-Behandling. Paa disse Betragtninger
 er § 5 o bygget.

A. Ifølge § 5 vilde saaledes Sager, hvori der ned-
 lægges Paahand om Straf i Synhold til følgende af
 Straffelovens Paragraffer, blive ubetingede Under-
 retssager (af de udenfor Straffeloven liggende straf-
 bare Handlinger vilde selvfølgelig de allerførste blive
 Underretssager):

98, 2det Stk., ifr. 99 og 100 (Hindring af Em-
 bedshandlinger o. lign. uden Vold); 101 (Overfald paa
 Embedsmænd etc.); 103, 2det Stk., 1ste Pt., 2det Led,
 104, 1ste Stk. (Vedtagelse i Dyløb); 105, 106 (Vort-
 tagelse af Evighedsbeteningsretter eller Embedsleg);
 107 (Ubeskjert Tilgængelse af Embedsmyndighed); 108, 2det
 Stk., 1ste Led, 110, 111, 2det Stk. (Hjælp til Undvigelse,
 Uafælselse af en Forbrydelses Spor etc.); 113, 2det Stk.,
 115, 1ste Stk. (Forfælske Salgsforetæller); 119 (Foring
 paa Besiddele); 129, 130, 3die Stk. (Forfælske mindre
 straffeprocessuelle Forretter); 144 (Forfælske mindre
 Forbrydelser af konfirmerede Embedsmænd); 147, 1ste
 Stk., 148, 149, 2det Stk., 154, 155 (Menes under
 visse formidende Omkæmplinger, Afgivelse af urigtige
 Erklæringer); 156, 157, 2det Stk., 158 (forfælske For-
 brydelser vedrørende Religionen); 159, 160, 3die Pt.,
 163, 165, 178, 179, 180, 183, 2det Stk., 2det Pt.,
 184 (forfælske mindre Sædelighedsforbrydelser); 196,
 2det Stk. (Hjælp til Selvmord); 199 (Undbælselse af at
 hjælpe Kolt i Fiskere); 207 (Hogfom grov Legems-
 beskadigelse); 208, 1ste Stk., og 209 (Duel); 224 og
 227 (Urigtige eller usømmelige Angivelser og Klage-
 maal); 233 (Tyveri af Værn mellem 10 og 15 Kar);
 235 (Udbtaget Tyveri); 236 (Erugstyveri); 242 (det
 „hvide Hæleri“); 256 og 257 (Udbtaget Bedrageri);
 261, 262, 2det Stk., 263 (forfælske mindre Konfæ-
 forbrydelser); 267, 2det Pt. (Udgivelse af falske, men
 som agte modtagne Penge); 277, 2det Stk., 278, 2det

Stf. (forskellige mindre Forcsejler i Rætingslivet); 284 (nagstom Bændstiftelse); 289 (nagstom Forrettelte af forskellige almenfarlige Handlinger); 290, 302 Stf. (nagstom Anvendelse af giftige Stoffer i Rætingslivet); 292, 297 Stf. (nagstom Udbrudelse af fultem Engdom blandt Enderne); 293, 294, 295 og 296 (Odrangelse af offentlige Indtægter af forskellige Art eller isvrigt af fremmed Egenom); 297 (Dyrplageri).

B. For Underretten hore endvidere — forudsat at Landsretsbehandling ikke udtrykkelig af Sigtede begæres — Sager, i hvilke der nedlægges Paahand om Straf i Henhold til følgende Paragraffer i Straffeloven:

§8, 1ste Stf., jfr. 99 og 100 (Overfald paa Embedsmænd o. lign.); 103, 1ste Stf., 2det Ved, 2det Stf., 1ste Pkt., 1ste Ved og 2det Pkt. (forskelligartet Deltagelse i Oprøb, der tilsluter Tvang med Vridighed); 104, 2det Stf. (Oprøb med Vold); 108, 1ste Stf., 2det Stf., 2det Ved (Beskæftelse af Hænge etc.); 109 (Udlostele af at angive visse Statsforbrydere, Røveri etc.); 112 (Forhindring af Retssæde etc.); 113, 1ste Stf. (Bølgereforrettelte); 117, 120, 2det Stf., 121, 124, 125, 126, 127, 128, 131, 132, 2det Stf., 134, 139, til Dels 140, endvidere 141, 142, 143 og til Dels 144 (forskellige Embedsforbrydere*); 146, 147, 2det Stf. (søst Forklaring for Retten); 157, 1ste Stf. (Voldelig Forhindring af Undersøgsret); 162 in fine, 164 in fine, 167, 174, 175, til Dels 176 samt 181 (forskellige Sædelighedsforbrydere); 187, 189, 194, 195, 196, 1ste Stf., 197, 198 (Drob under formidende Omstændigheder, usædvanlig Omgang ved Børneskole etc.); 201, 202, 203, 205, 206, 2det Stf. (forskellige Tilfælde af Vold og Vægemformærmede af grovere Art); 210, 211, jfr. 212 (Frelbelsesforbrydere); 213 (Bæverren); 225 og 226 (søst Angreb eller Røgnemaal); 245 (Pengespremning); 247, 248, 249, 250 (ulovlig Omgang med Hittogods og dermed beslagte Forbrydere); 267, 1ste Pkt. (Udgivelse af falske Penge); 285, 2det Stf., 287, 2det Stf., 288, 2det Stf. (forværlig Odrangelse af Røgnberetning, Sandhedning etc.); 290, 1ste og 2det Stf. (Anvendelse af giftige Stoffer i Rætingslivet), 291 (Udbrudelse af fultem Engdom).

C. For Underretten hore endelig — forudsat at der foreligger en fuldstændig og troværdig Tilfættelse, og at Landsretsbehandling ikke udtrykkelig af Sigtede begæres — Sager, i hvilke der nedlægges Paahand om Straf i Henhold til følgende Paragraffer i Straffeloven:

145, 2det Stf., 149, 1ste Stf., 150, 2det Pkt. in fine, 151, 2det Pkt. (tilbagefaldt Mænd); 160, 1ste Pkt., 2det Ved, og 2det Pkt., 161, 2det Ved, 166, 170 in fine, 171, 1ste Pkt., 2det Ved, og 2det Pkt., 182, 185 (forskellige

* Udtrykkelig Grund til indbraget at henlægge Embedsforbrydere til Landsretten, saaledes som det i det tidligere Forsøg, har Kommissionen ikke funnet funde.

Tilfælde af Vigami, Blodflam, Rufferi og anden Forbrydelse med Sædeligheden); 228, 229, 230, 231, 232 jfr. 234, 237, 240, 241, 246 (Tyveri); 238, 239 (Hæleri); 251-53, 255 (Vedrageri); 259 (Bæverren); 260 (svagelig Hæleri); 262, 1ste Stf. (svagelig Begjæring); 263, 269, jfr. 271, 274, 2det Pkt. og 275, 276, 271, jfr. 273, 274 og 275 (Dokumentforf.); 277, 1ste Stf., 278, 1ste Stf., 279 (Falsk Mønt, Vægt, Mærke etc.); 282, 1ste Stf. (Udsættelse paa Sten, Møse, Hede, Ager etc.).

Om Afgangen til at paanæne en Underretsdom, se § 337.

At en Sigtede ikke ved at lade en Sag, som han kunde forlange bragt for Landsretten, paatænde ved Underretten, afslører sig fra at appellere Underretsdommen til Landsretten, forstaaer sig af sig selv. Derimod bliver han med Henhyn til den yderligere Appel til Højejeret underkastet den ved § 345 givne Begrænsning.

For Landsretten hore for det første de ender for under B. nævnte Tilfælde, forsaavidt Sigtede udtrykkelig forver Landsretsbehandling;

for det andet de under C. nævnte Tilfælde, forsaavidt der enten ikke foreligger nogen fuldstændig og troværdig Tilfættelse, eller Sigtede udtrykkelig forver Landsretsbehandling;

D. for det tredje indbraget alle Sager, i hvilke der nedlægges Paahand i Henhold til følgende af Straffelovens Bestemmelser:

Kap. 9 (Forbrydelse med Statens usædret Sikkerhed og Sælskandighed);

Kap. 10 (Forbrydelse med Statsforfatningen);

Kap. 11 (Forbrydelse med Kongen, Kongehuset saaeltem imod de lovgivende Forsamlinger m. m.).

§§ 103, 1ste Stf., 1ste Ved (Tvang med Vridighed af en samlet Mængde — Hovedmændene); 114, 115, 2det Stf. (Salg af Stemme); 118 (Deltagelse af Beskæftelse for Krænkelse af Embedslyst); 120, 1ste Stf., 123 (Dommers Deltagelse af Beskæftelse eller Uretferdighed); 130, 1ste og 2det Stf. (forværlig Strafferisølgning med usædliche); 132, 1ste Stf. (Embedsmænds Beskjeden af Udvigelse); 133 (grov Embedsforf.); 135, 136 (Røgnmangel); 137 (Optræning af ikke flydliche Afgifter til egen Fordel); 138 (Postembedsmænds Forbrydere); til Dels 140 og 144; endvidere 145, 1ste Pkt., jfr. 149, 1ste Stf., og 150, samt 151, 1ste Pkt. Mænd); 160, 1ste Pkt., 1ste Ved, 161, 1ste Ved, 162, 1ste Ved, 164, 1ste Ved (grovere Former af Vigami og Blodflam); 168, 169, 170, 1ste Ved, 171, 1ste Pkt., 1ste Ved, 172 (Voldtag o. lign.); 173 (Utagt med Higeværn under 12 Kar); 177 (Omgang med Roturen); 183, 1ste Stf. og 2det Stf., 1ste Pkt. (Forførelse og Tvang til Utagt); 186, 188, 190, 191, 192 (Drob); 193 (Højejerforbrydelse); 204 (Værløstelse); 243, 244 (Røveri); 258 (Posttyveri); 264, 265, 266 (Falskmønteri); 269 (Dokumentforf. med Henhyn til

Statsforretning, Betsfel etc.); 272 (Efterretten af Raugens Raam; 280, 281, 282, 283 (Brandforsikelse af grovere Art); 285, 1ste St., 286, 287, 1ste St., 288, 1ste St. (forfatlig Billeden af Søfarende, Forvoldelse af Skibbrud, Overfømmelse, Jærnkønsfare etc.); 292, 1ste St. (forfatlig Udbetalelse af Indtægter af Sogdom (saadant Andetvæsen); 299 (Efterretningssagel *)).

Hvorvidt Udsættels Regler i det hele betegne en Udbetalelse eller Indskrænkning af Tallet paa de til Underretten henlagte Sager sammenlignet med Reglerne i det tidligere Forslag, lader sig ikke bestemt sige paa Forhaand. Vel har Underretten faaet en vis Afgang til at idomme Strafarbejde, som det tidligere Forslag ikke hjemlede den, men paa den anden Side have de Sigtede faaet Ret til i videre Omfang end efter det tidligere Forslag at forlange Landsretsbehandling; og Vejvarelsen vil derfor afhænge af, i hvilken Grad de Sigtede ville benytte sig af den dem ved § 5 b tillagte Afgang til at forlange Landsretsbehandling.

Som alt anført er det ved Bestemmelsen af, om en Sag skal for Underret eller Landsret, samt om, hvor vidt Sigtede skal have Vejligbed til at udtale sit Ønske i saa Henseende (§ 304), afgørende, hvad Anklagestrifet lyder paa, og Anklagemyndigheden faar derved en vis Afgang til at indvirke paa Bestemmelsen af, for hvilken Ret Sagen skal frem. Foraa vidt der nemlig nedlægges Baaftand i Henhold til flere Lovbud, eller uden nærmere Specificeren i Henhold til et Lovbud, der indeholder flere Strafferammer, vil selvfølgelig den strengeste Strafferamme, hvorom der herefter kan blive Spørgsmaal, blive afgørende. Saaledes vil f. Eks. en Anklage, i al Almindelighed lydende paa, at Sigtede sammen med en Mængde andre har vist Modstand mod Udvarelsen af en af Dørigbeden truffen Bestemmelse (Straffelovens § 103), ligeaa vel som en Anklage, særlig lydende paa, at Bedkommende som Hovedmand for en samlet Mængde har vist voldsom Modstand mod Dørigbeden, ubetinget gaa ind for Landsret, medens en Anklage lydende paa, at Bedkommende blot har været simpel Deltager i et truende Døp, under hvilket dog ingen Vold er øvet, ubetinget vil høre for Under-

ret, og en Anklage efter Straffelovens § 103, 2det Stkke, uden nærmere Specificeren i øvrigt, vil gaa ind under Reglen i § 5 b. I Almindelighed maa Anklagen antages at ville blive afsattet med en vis Almindelighed, saaledes at der vil blive betydelig Udbetalelse netop for § 5 b og c. Det Spørgsmaal rejser sig imidlertid, hvorledes Underretten skal stille sig, naar en Sag er bragt ind for den, uden at der er givet Sigtede Vejligbed til at ytre sig, fordi Anklagen kun involverede Raugens, men Underretten herefter kommer til det Resultat, at Tilfældet hører under § 5 b eller c. (Der er f. Eks. rejst Tiltale efter Straffelovens § 242, men Underretten kommer til det Resultat, at der er tilstrækkelig Devis til Straf efter § 248 og har været tilstrækkelig Afgang til Forbar, jfr. nærværende Udsættels § 257). Udsættels Tause maa i et saadant Tilfælde være tilfredsstillt, naar Sigtede, inden der gaar Dom, spørges, om han vil tage Dom ved Underretten eller forlanger Landsretsbehandling.

Det maa endnu her fremhæves, at man har maadet det retteste i Slutningen af Paragraffen at indsatte en Bestemmelse om, at Overanklageren har Ret til at indbringe Sager, der efter de forudgaaende Regler høre for Underret, direkte for Landsret, naar han af særlige Grunde finder dette hensigtsmæssigt, og Sigtede samtykker dertil. Der er herved navnlig tænkt paa saadanne Sager, om hvilke det paa Grund af deres Tvivlsomhed paa Forhaand er givet, at de alligevel ville blive paaanbefale til Landsret, enten fra den ene eller den anden Side, idet man ved den angivne Regel kan opnaa at undgaa den Gentagelse af Domsforhandlingen, der ellers i Tilfælde af fuldstændig Anke maa finde Sted. Reglen vil iøvrigt ogsaa kunne benyttes til undtagelsesvis at bringe mindre Sager frem for Rævninger (jfr. nedenfor Side 18). Den kan ikke anvendes paa Politisager.

ad II. Hvad dernæst angaar det andet Hovedspørgsmaal i nærværende Kapitel: Afgørelsen mellem de Landsretsager, ved hvilke Rævninger skulle medvirke, og dem, ved hvilke Landsretten dommer alene, kan Kommissionen i det hele slutte sig til de Betragtninger, der vare bestemmende for det tidligere Forslag. Naar det i Grundlovens § 74 hedder, at Rævninger skulle indføres i "Misgerningsager", kan dette Udtryk selvfølgelig ikke være taget i saa vidt Betydning, at det omfatter alle strafbare Handlinger lige til den mindste Politiovertædelse. Grundloven maa tværtimod antages dermed kun at have villet betegne de alvorligere fri-

*) Naar Udsættels i Modsetning til det tidligere Forslag henlægger Sager efter § 299 til Underretten, er dette begrundet i, at det her drejer sig om Domme, der i sig selv hjemle Indbæring for Lovtid, nemlig foraa vidt Forholdene ikke forandres sig forinden. Erfaringen viser, at Paragraffen anvendes nogenlunde hyppig og i Reglen angaar saadanne Personer og Forhold, at Indgribende og langvarige Forholderegler ere nødvendige.

minelle Sager og isvrigt at have givet et vist Epilectum*). Det er herefter sundet rigtigst til Rævningepaalendelse ubetinget at henlægge de allergrøveste Forbrydelser, for hvilke Straffen er Livsstraf eller for første Gang begaaet Forbrydelse livsvarigt Straf-arbejde, hvormed er tilligt i Klasse Til-tale efter § 299 (jfr. ovenfor S. 13, Note). Paa den anden Side har man ment, at der ikke uden i ganske ekseptionelle Til-fælde (jfr. § 5 in fine, sammenholbt med § 6 in fine) bør kunne være Tale om, at et for Borgerne som Rævninger skulde kunne bringes til Anvendelse paa Hand-linger, for hvilke Straffen ikke kan over-stride Kængel. At disse Forbrydelser efter nærværende Udtast ikke kunne bringes for Rævninger, ligger allerede deri, at de nor-malt ikke kunne bringes for Landsret. Men selv med Hensyn til en stor Del af de For-brydelser, for hvilke Straffen kan stige til Straf-arbejde, og som altsaa efter Udtastet regelmæssig kunne komme for Landsret, gør det sig gældende, at de høre til de daglig-dags Ting og for en meget væsentlig Del forværes af professionelle Forbrydere. Naar hertil endvidere kommer, at Tillastes Straf-skyld i mangfoldige Tilfælde ved egen Til-staaelse eller paa anden Maade kan være konstateret udover al Tvivl, saaledes at Dommerens Opgave i Virkeligheden ind-strænker sig til at udmaale Straffen — noget, der er Rævningerne uvelkomme — vil det ses, at det vilde være urimeligt, om man ubetinget vilde foreskrive Rævningebe-handling i alle de her omhandlede Til-fælde, hvor Straffen kan stige til Straf-arbejde. Paa den anden Side kan der inden-for denne Gruppe let forekomme Tilfælde, hvor Vedkommandes Belyrd i Virkeligheden eller efter hans og andres Opfattelse staar paa Spil, og hvor Spørgsmaalet om Be-visets Tilstrækkelighed eller et strafferetligt Begrebs større eller mindre Rækkevidde frem-

*) Jfr. Grundlovsudvalgets Betænkning (Forhæ-n-dingerne paa den grundlovgivende Rigsdag Side 1331). . . . Gennemførelsen af Rævninger maa altsaa indskrænkes til Strafferets-sager, men den kan ingenlunde anvendes her i alle Sager. De fleste kriminelle Sager vilde hvortilmod ogsaa fremdeles blive at paakende uden Rævningers Medlem-skab. Dette er overalt Tilfældet og kan kunstelig ud-gaas, derimod der ikke i en ganske overordentlig Grad skal lægges Beslag paa Borgernes Tid og Kraft. Rævninger bør altsaa kun komme i de vigtigste Strafferets-sager. Hvilken Grænse nu her skal drages, maa det være den fremtidige For-givning forbeholdt at afgøre. Man har man troet ogsaa her at kunne vælge det Ord, der i fremtiden skal betegne denne Art af Sager, nemlig „Misgænings-sager“.

byder Tvivl. Her vil en Paakendelse under Udveksling af Rævninger kunne være paa sin Plads.

Det naturlige vil herefter være at over-lade det dels til Anklagerens, dels til Sig-tedes eget Valg, om Sagen i saadanne Til-fælde, i hvilke der kan blive Spørgsmaal om Straf-arbejde — i Klasse hvormed Ud-tastet har ment at burde stille Fortabelse af Embede, Bevilning eller Valgret — skal bringes frem for Rævninger eller ej.

En fuldstændig Sikkerhed for, at den praktiske Anvendelse af disse Regler netop vil drage den Grænse, der i sig var den ønskelige, er der selvfølgelig ikke. Men isvrigt er der ingen Grund til at nære Frygt for, at den Sigtede i uvilksomme Sager regelmæssig skulde vælge Rævninger, idet den, der har afgivet en klar Tilstaaelse i en Sag, der heller ikke frembyder retlig Tvivl, ikke kan gøre sig Haab om at slippe, fordi han paatalder Rævninger, medens han paa den anden Side let kommer til at vente længere paa Afgørelsen. Vilde man omvendt be-frygte, at Rævninger herefter skulde blive benyttede i altsor ringe Omfang, maa hertil svares, at Rævningeinstitutionens Værd i hvert Fald staar og falder med den Tillid, den kan staffe sig, og at den naturlige og sikreste Form for Indførelsen af en saadan ny Institution er, at der gives Udvalgte Beskyldte til at gribe og frekøbe den. At ville paatvinge Retsplejen og Borgerne et besværligt Apparat i en Række Tilfælde, hvor ikke blot Paatalempnigheden, men endog den Sigtede selv, til hvis Beskyttelse den fremfor alt skal tjene, ikke bryder sig derom, vilde der ikke være Grund til. At man i de saa store Sager, hvor Vedkommandes Liv eller Frihed for Livstid staar paa Spil, ubetinget søger alle mulige Garantier, selv de, der in casu maatte vise sig overflødige, lader sig forstaa og for-svare. Men isvrigt bør Rævningerne først og fremmest være et Værn, som den Sig-te i alvorlige Sager skal kunne ty til, hvor han befrygter, at de juridiske Dommere skulle je ensidigt, konventionelt eller doktrinært paa det foreliggende Bevismateriale eller den foreliggende Handlings strafferetlige Karakter*).

*) I Norge, hvis Strafferetslovs (Kap. 28) gaaber Afgang til at bringe enhver Underretning, (Folke-sager og Bødeliger dog undtagne) frem til færdigt Behandling for Rævninger (Lagnmandret), synes det ogsaa erkendt, at man er gaaet for vidt. Frankrig, Tyskland og Sverige indskrænke Jury-Anvendelse til de groveste Forbrydelser og begrænse saaledes Afgangen langt stærkere end nærværende Udtast. England anvender den derimod overalt udenfor Sager, der behandles rent summarisk.

I den fremstillede Begrundelse ligger imidlertid, at den alt omtalte Regel, hvorefter den, der sigtes for en Forbrydelse, som kan paabrage Strafarbejde, Fortabelse af Embede, Befilling eller Valgret, kan forlange Paalendelse ved Rævninger, trænger til en Begrænsning, thi uden saadan vil den kunne benyttes ikke blot af den, der sigtes sig forurettet, men ogsaa af den, der er sultet paa det rene med sin Straffskyld, men som af en eller anden Grund kan ønske at træffe Sagen ud, eller i alt Fald ønske at tage Chansen for en urigtig Frifindelseskendelse fra Rævningernes Side. At finde en Regel, der helt afslører Muligheden for dette sidste og dog sultet ud tilfredsstillende det ovenomtalte Henlyk til den Sigtede, er næppe muligt. Kommissionen har ment at maatte indskrænke sig til den i Paragrafens 2det Stykke givne varjomme Begrænsning, der kun berører Folk, der allerede have været i Forbedrings- eller Tugthuuset for Gjenomskrænkelse og nu igen tiltales for saadan Forbrydelse, Afgang til at forlange Paalendelse ved Rævninger.

Endelig er det i Slutningen af Paragraffen aadnet en Udvej for saadanne særlige Tilfælde, hvor de foregaaende Regler ikke hjemle Rævningers Medvirkning, men hvor dog baade Landsretten selv, Anklagemyndigheden og Sigtede ere enige om Dødsstraffens Udseende af saadan. Denne Regel vil altsaa kunne finde Anvendelse i Tilfælde, i hvilke Straffen maatte ikke kan naa højere end til Fængsel paa Bånd og Brød, og som saaledes kun i Kraft af § 5 in fine kunne bringes frem direkte for Landsret, men hvor der dog kan være Spørgsmaal om at domme en hidtil vel anset Mand for et Forhold, der vil sætte en for ham skæbnesvangere Plet paa hans Rygte. Ligeledes vil Reglen kunne anvendes til Fordel for saadanne Sigtede, der alt have udstaaet Strafarbejde for Gjenomskrænkelse, og som nu igen tiltales for saadan Forbrydelse, men under Forhold, der frembyde særlig Tvivl og Betænkelighed.

Endnu skal fremhæves, at medens det tidligere Forslag under særligt Henlyk til Grundlovens Forskrift om Rævningers Medvirkning i Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser, udtrykkelig havde henlagt Sager, der angik nogen af de i Straffelovens Kap. 9—11 omhandlede Forbrydelser, til ubetinget Rævningepaalendelse, er saadan Regel ikke medtaget i nærværende Udfast. Grunden hertil er den, at det indenfor Kommissionen med Styrke er hævdet, at Begrebet „politiske Forbrydelser“ ikke kan fyldestgøres ved Fremhævelsen af de nævnte Straffelovs-Kapitler,

idet det ikke alene eller særlig bestemmes ved, hvad der er Forbrydelsens Genstand, men tillige ved andre Omstændigheder, særlig Forbrydelsens Motiv. Der kan derfor indenfor de nævnte Kapitel falde adskillige Forbrydelser, som ikke med Rette kunne kaldes politiske, og omvendt indenfor de nævnte Kapitel findes en Mængde Forbrydelser, som under visse Forhold maa betegnes som politiske. Grundlovens Tanke vil derfor efter denne Opfattelse fyldestgøres langt bedre ved at indrømme en saadan vidtgaaende Afgang for Sigtede til at forlange Paalendelse ved Rævninger, som Paragraffen igyvert har indrømmet, end ved den udtrykkelige Fremhævelse af Kap. 9—11. Kommissionen har haft saa megen mindre Betænkelighed ved at slutte sig til denne Opfattelses Konsekvens: Udeladelsen af den særlige Henvisning til de nævnte Kapitel, som der i samtlige de under disse Kapitel faldende Forbrydelser — alene med Undtagelse af de i § 82, 4de Stykke, og § 83, 2det og 3dje Stykke, omhandlede — allerede som Følge af Strafferammens Bestaaenhet i Henhold til Paragrafens øvrige Bestemmelser er Afgang for Sigtede til at forlange Rævningers Medvirkning.

Spørges der derefter, hvilke af de indenfor Straffelovens Omraade liggende Forbrydelser, der blive Genstand for Rævningepaalendelse, bliver Svaret:

Ubetingede Rævningesager ere Sager, hvori der nedlægges Paastand i Henhold til Straffelovens:

§§ 71, 72, 1ste Stk., 74, 75, 80, 1ste Stk., 82, 1ste Stk. (forskellige Forbrydelser med Sankens ubæret Sikkerhed og Selvsikkerhed); 85, 86 (forskellige Forbrydelser mod Statsforvaltningen); 88, 91, 92, 95 (forskellige grove Forbrydelser mod Kongen, Regeringen, de lovgivende Forsamlinger etc.); 168, 170, 1ste Ved (Voldtag o. lign.); 186, 187, 190, 191, 192, 2det Ved (forskellige eller overlagt Drab); 193, 3de Stk. (Anvendelse af soterfordrivende Midler paa et Fremstillede uden hendes Vidende og Vilje); 232, 2det Ved (fjerde Gang begaaet, grovt Tyveri); 243 og 244 (Røveri); 280, 282, 2det Stk. (Brandstiftelse under særlige Omstændigheder); 285, 1ste Stk., 286, 1ste Fl., 287, 1ste Stk., 288, 1ste Stk. in fine (forskellige almindelige Forbrydelser, begaaede under tvilsomme Omstændigheder); 299 (Sikkerhedsfængsel).

Som Eksempel paa ubetingede Rævningesager i Henhold til en indenfor Straffeloven liggende Hjemmel kan nævnes Sager, i hvilke der nedlægges Paastand i Henhold til Lov om Spørgsloffer af 1. April 1894 § 11, 1ste Stk.

Rævningesager paa Overanklagerens eller Sigtebes Begæring ere Sager, i hvilke der nedlægges Paastand i Henhold til Straffelovens §§ 72, 2det

Stf., 73, 76, 77, 78, 79, 80, 2det Stf., 81, 82, 2det og 3die Stf., 83, 1ste Stf. (forfællelige Forbrydelser med Statens udoertes Sikkerhed og Selvsikkerhed); 87 (sælsom Forhindring af de forfatningsmæssige Vagter etc.); 89, 90, 93, 94, 96 (forfællelige Forbrydelser med Kongen, Kongens eller Medlemmer eller Rigsdagsmedlem); 98, 1ste Stf., 99, 100, 103, 1ste Stf. og 2det Stf., 1ste Stf., 1ste Led, samt 2det Stf., 104, 2det Stf., 108, 109, 112, 113, 1ste Stf., 114, 115, 2det Stf. (forfællelige Forbrydelser mod den offentlige Rygdighed og Ordre); alle i Kap. 13 nævnte Embedsforbrydelser med Undtagelse af de i §§ 119, 129, 130, 3die Stf. omhandlede; 145—46, 149, 1ste Stf., 150—51 (Menck, saft Forklaring o. lign.); 157, 1ste Stf. (voltsom Forhindring af Gudsdytelse etc.); 160, 1ste og 2det Stf. (Rigsmid); 161—62, 164, 166—67, 169, 170 in fine. 171—77, 181—82, 183, 1ste Stf. og 2det Stf., 1ste Stf., 185 (Ridder, Forbrydelser, Rufferi og forfællelige andre Sædelighedsforbrydelser); 188—89, 192, 1ste Led (Drob under noget forældende Omstændigheder); 193, 1ste og 2det Stf. (Kosterforbrydelser); 194—95 (uforsvarlig Udgang ved Værnetid); 196, 1ste Stf. (Drob efter Begæring); 197 (Udsættelse af spæde Børn etc.); 198 (uagtsomt Brand); 201—5, 206, 2det Stf. (Egenskabstidligere); 210—11 (Færdighedsforbrydelser); 213 (Barnesov); 225—26 (saft Angivelser eller Slageman); 228—31*), 232, 1ste Led, jfr. 234, 237, 240, 241 og 246 (Tyveri og Ran); 238—39 (Fæleri); 245 (Fængselsforbrydelser); 247—50 (uforsvarlig Udgang med Hætte og lign.); 251—53, 255, 258—59 (Betræder); 260, 262, 1ste Stf. (forbrydelser mod); 264—66, 267, 1ste Stf. (Kalkmonneri etc.); 268—75 (Dokumentforbrydelser); 277, 1ste Stf., 278, 1ste Stf., 279 (saft Raal, Drob, Ræddelse etc.); 281, 282, 1ste Stf. (Brandstiftelse); 285, 2det Stf., 286, 2det Stf., 287, 2det Stf., 288 (forfællelige almenfarlige Handlinger); 290, 1ste og 2det Stf. (Anvendelse af giftige Stoffer i Hæringslivet); 291, 292, 1ste Stf. (Udbrydelse af smitsom Sygdom).

Ordene „Sigtede eller dennes Bærgere“ her som andetsteds i Loven en forfættet Gengivelse af det i § 5 b brugte Udtryk „Sigtede, eller hvis denne er umyndig, hans Bærgere“, saaledes at Afgørelse for Umyndigheds Vedkommende, hvor denne Bending benyttes, alene er hos Bærgen.

§ 7.

Da den i Straffelovens § 46 foreskrevne Strafferamme for Forbrydelse intet Minimum fastsætter, og da Strafferammen ved Meddelagtighed synes meget betydeligt, vilde

*) Ved disse og de følgende Paragraffer indtil § 279 inkl. maa dog erindres Udskiftets § 6, 3die Stf.

Reglerne i § 5, om de her skal anvendes, give Underrettens Kompetence en Rækkevidde, som ikke ligger i Udskiftets Tanke. En Domsældelses Betydning beror jo nemlig ikke alene paa Styrrelsen af den Straf, der idømmes, men ogsaa paa Karakteren af den Forbrydelse, hvorfor der dømmes, men denne finder netop sit Udtryk gennem den almindelige for den fuldbyrdede Forbrydelse fastsatte Strafferamme.

Naar den i det tidligere Forslag i Forbindelse hermed udtalte Regel om, at der ved Kompetence-Afgrænsningen heller ikke skal tages Hensyn til saadanne i Loven bestemte betegnede Omstændigheder, som hjemle Retfærdiggørelse af Strafferammen, her er udeladt, er dette slet, fordi denne Regel, forsaavidt angaar de i Straffelovens almindelige Del omhandlede Straffensbestemmelser (med Hensyn til Vera, uforsvarlig Tilregnelighed etc.), maa forstaa sig af sig selv, medens Reglen paa den anden Side let kunde misforstaaes derhen, at den tillige omfattede de i Straffelovgivningens specielle Del omtalte, bestemte betegnede Omstændigheder (f. Eks. ved Soldat, at Kvinden er berygtet, i § 103 at Vold er anvendt etc. etc.), hvilket netop skal særlige Strafferammen.

§ 8.

Om Forening af Straffelager se §§ 51 in fine, 34, 35, 2det Stf., og 61—63.

§ 9.

Denne Paragraf er i væsentlig Grad simplificeret i Sammenligning med den tilsvarende Paragraf i det tidligere Forslag (§ 13). Dens Grundtanke behøver ingen nærmere Forklaring. Rædens Afvisning fra Underretten ifølge Paragraffen kan blive nødvendig saavel paa et af Sagens første Stadier (jfr. § 303, 3die Stykke, sammenholdt med § 228), som efter at Domsforhandlingen er begyndt (§ 303, 3die Stykke, sammenholdt med § 241), kan Afvisning fra Landretten af den Grund, at Sagen hører for Underret — særlig af Hensyn til Sigtede eller Vidnerne — undlades, naar Sagen er naaet frem til Domsforhandling, hvorimod den bør finde Sted, naar det inden dette Stadium oplyses, at Sagen efter sin Beskaffenhed ikke hører for Landret (jfr. § 228). Tilsvarende kan, naar det under en Domsforhandling for Rævninger viser sig, at Sagen burde have været foretaget uden Rævninger, Paafølgelsen efter Rettens Bestemmelse ske under Rævningernes Medvirking.

En Dom eller Kendelse, hvorved en Domsdag afvises, kan gøres til Genstand

henholdsvis for Anse (§ 320 Nr. 1) eller Rære (§ 346, 2det Stykke); en Kendelse, hvorved Domsagen antages, kan ikke gøres til Genstand for Rære (§ 346, 2det Stykke).

Kapitel III.

Tilfælde, hvor Rettens Personer skulle eller kunne vige deres Sæde.

Nærværende Kapitel afvikler sig i det væsentlige kun paa følgende Punkter fra det tidligere Forslags Kapitel III.

- 1) Dommer- (Rævning- og Retskriver-) Inhabiliteten som Følge af Slægtskab eller Svogerfkab med Sigtede er udvidet til Svogerforældrenes Grenjen. Ingen kan altsaa efter nærværende Udsnit fungere som Dommer (Rævning eller Retskriver) i en Sag, i hvilken Sigtede er hans Broders eller Søsters Barn, et saadant Vægtefælle, hans Fætter, Fætters Hustru, Kusine, Kusines Mand, Onkel eller Tante.
- 2) Det er udtrykkelig fremhævet, at det i kollegialt sammenfattede Domstole er baade Ret og Pligt for hvilken som helst af Dommerne, der maatte være bekendt med en Inhabilitetsgrund hos en Kollega, at rejse Spørgsmaal desangaaende.
- 3) Reglerne om Tidspunktet for Fremførelsen af Indsigelsen mod Rævnings Dabilitet ere henført til Rævningekap. (§ 260).
- 4) Det tidligere Forslags §§ 18 og 19 ere i simplificeret Form gengivne i nærværende Udsnit § 15.

Særligt ere de i dette Kapitel indeholdte Regler om Dommerinhabilitet og dens Paakendelse i første Instans i det Hele overensstemmende med de nugældende. Der er derfor ingen Grund til nærmere Forklaring. De vanskelige Spørgsmaal, der frembyde sig, saaledes Spørgsmaalet om, hvor vidt Begrebet „egen Interesse“ som Inhabilitetsgrund (§ 12 Nr. 1) rækker, eller hvilke Omstændigheder der iøvrigt kunne antages „eguede til at vække Tvivl om fuldstændig Upartisthed“ hos Dommeren, ere gamle, vel kendte Spørgsmaal, der nødvendigvis maa løses gennem Videnskab og Praksis. Ethvert Forsøg paa nærmere Præcisieren i Lovens vil uundgaelig komme tilfort i den ene eller den anden Retning.

Særlig skal dog med Hensyn til § 12, sidste Stykke, bemærkes, at det naturligvis vilde være det bedste, om den Dommer, der

har behandlet Sagen som Underfølgelses-Dommer, ikke tillige kom til at domme i den som eneste Dommer. En saadan Ordning vilde imidlertid nødvendig-gøre, enten at der uafslædig maatte bestilles Sætte-Dommer, hvad naturligvis vilde medføre Bevær, Forstyrrelse, Forhaling og Beføstning, eller at der maatte ansættes to Dommere i hver Underretskreds, noget, der igen vilde nødvendig-gøre Fordobling enten af Underretsdommernes Antal eller af Underretskredsenes Størrelse — begge Dele lige lidt ønskelige. Man maa derfor slaa sig til Ro med, dels at de større Sager (Landsretssagerne) ikke længere som nu skulle bedømmes i første Instans af Underfølgelsesdommeren, men gaa over til Domsbehandling ved Landsret, dels at der i alle Underretssager af nogen Betydning er Afgang til Appel, hvorved man netop opnaar Paadømmelse ved andre Dommere end den, der har haft med Underfølgelsen at gøre, dels at Underretsdommerens Stilling til Forunderfølgelsen under den nye Ordning bliver forskellig fra det hidtil gældende (sfr. Kap. XX.), saaledes at der ikke i saa høj Grad som nu bliver Fare for, at Dommerens Stilling til Forunderfølgelsen skal præjudicere hans Stilling som Dommer, dels endelig at der er taget Forbehold med Hensyn til særlige Tilfælde i Slutningen af det her omtalte Stkke.

At § 12 Nr. 5 er affattet saaledes, at det ikke i al Almindelighed hindrer en Dommer, der een Gang har behandlet en Sag, fra i Tilfælde af Genoptagelse paa ny at behandle den, er under Hensyn til Beskaffenheden af mange af de Grunde, der kunne foranledige Genoptagelse (sfr. Kap. XXX.), formentlig i sin Orden.

§ 14, 2det Punktum, er der givet en Dommer, derunder ogsaa en Dommer i en kollegialt sammenfattet Domstol, en selvstændig Ret til at vige sit Sæde.

Kapitel IV.

Den offentlige Anklagemyndighed.

Ogsaa dette Kapitel er i alt væsentligt overensstemmende med det tilsvarende Kapitel i det tidligere Forslag; de foretagne Ændringer bestaa nærmest kun i Udeladelser af nogle som oversflødige ansete Ord og Sætninger, samt af nogle Regler om Indberetninger, der rettere høre hjemme i administrative Instrulser, hvorhos der er givet